

Svet
Evropske unije

Bruselj, 16. junij 2022
(OR. fr, en)

9795/22

**Medinstitucionalna zadeva:
2022/0004(NLE)**

**EDUC 207
ENV 530
CLIMA 254
SOC 333
SUSTDEV 104
JEUN 90
RECH 325**

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	9242/22
Zadeva:	Priporočilo Sveta o učenju za zeleni prehod in trajnostni razvoj

V prilogi vam pošiljamo navedeno priporočilo Sveta, ki ga je Svet za zaposlovanje, socialno politiko, zdravje in varstvo potrošnikov sprejel na seji 16. junija 2022.

PRIPOROČILO SVETA

o učenju za zeleni prehod in trajnostni razvoj

(Besedilo velja za EGP)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 165 in 166 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

1. Čeprav so številne države članice po vsej Uniji dosegle precejšen napredek pri izvajanju politik in programov učenja za podporo zelenemu prehodu in spodbujanje učenja za trajnostni razvoj, si je treba na tem področju še naprej in še bolj prizadevati. Treba bi bilo dodatno spodbujati in podpirati politike in prakse za tovrstno učenje. Priznati je treba, da mora biti učenje o okoljskem, gospodarskem in socialnem stebru trajnostnega razvoja medsebojno povezano, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti okoljskemu stebru.

2. V evropskem zelenem dogovoru¹, strategiji EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030², strategiji Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (Unesco) o izobraževanju za trajnostni razvoj do leta 2030 in v okviru s tem povezanega dela Ekonomske komisije Združenih narodov za Evropo (UN/ECE)³ je poudarjena ključna vloga šol ter visokošolskih in drugih ustanov za izobraževanje in usposabljanje pri sodelovanju z učečimi se, starši, izobraževalci⁴ in širšo skupnostjo glede sprememb, potrebnih za uspešen, pravičen in vključujoč zeleni prehod. Svet je v sklepih z naslovom „Biotska raznovrstnost – potrebno je nujno ukrepanje“⁵ poudaril, da so naložbe, med drugim v izobraževanje, ključne za zbiranje najboljših podatkov in iskanje najboljših rešitev. Strategija EU za mlade kot enega od ciljev določa trajnostno zeleno Evropo in poziva, naj bodo vsi mladi okoljsko aktivni in ozaveščeni.
3. Učenje za zeleni prehod in trajnostni razvoj podpira učeče se vseh starosti pri pridobivanju znanj, spretnosti in odnosov, ki so potrebni za bolj trajnostno življenje, spreminjanju vzorcev potrošnje in proizvodnje, sprejemanju bolj zdravega načina življenja ter posamičnem in skupnem prispevanju k bolj trajnostnemu gospodarstvu in družbi. Prispeva tudi k razvijanju spretnosti in kompetenc, ki so vse bolj potrebne na trgu dela. Spodbuja razumevanje medsebojno povezanih svetovnih izzivov, s katerimi se soočamo, med drugim podnebne krize, degradacije okolja in izgube biotske raznovrstnosti, ki imajo vsi okoljsko, socialno, gospodarsko in kulturno razsežnost.

¹ COM(2019) 640 final.

² COM(2020) 380 final.

³ Vključno z novim okvirom za izvajanje strategije UN/ECE za izobraževanje za trajnostni razvoj od leta 2021 do leta 2030.

⁴ V tem priporočilu izraz „izobraževalci“ vključuje učitelje, mentorje, mladinske delavce, izobraževalce učiteljev ter vse strokovnjake v formalnem, neformalnem in priložnostnem izobraževanju.

⁵ 12210/20.

4. Cilji trajnostnega razvoja ZN, zlasti cilj 4.7, vsebujejo poziv vsem učečim se, da do leta 2030 pridobijo znanje in spretnosti, potrebne za spodbujanje trajnostnega razvoja, med drugim z izobraževanjem o trajnostnem razvoju in trajnostnem načinu življenja, človekovih pravicah, enakosti spolov, spodbujanju kulture miru in nenasilja, državljanstvu sveta ter spoštovanju kulturne raznolikosti in prispevka kulture k trajnostnemu razvoju⁶.
5. Sporočilo o evropskem izobraževalnem prostoru⁷, evropski steber socialnih pravic⁸, strateški okvir za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju pri uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora in širše (2021–2030)⁹ ter sporočilo o novem ERP za raziskave in inovacije¹⁰ vsebujejo poziv k usmeritvi politik izobraževanja in usposabljanja ter naložb na teh področjih k vključujočemu zelenemu in digitalnemu prehodu za prihodnjo odpornost in blaginjo.
6. Ključne kompetence, kot so opredeljene v evropskem referenčnem okviru ključnih kompetenc za vseživljenjsko učenje¹¹, naj bi ljudem po vsej Evropi pomagale pri pridobivanju znanja, spretnosti in odnosov, ki so v času hitrih in korenitih sprememb potrebni za osebno izpolnitev in razvoj, zaposljivost, socialno vključenost, trajnostni način življenja, uspešno življenje v miroljubnih družbah, zdrav življenjski slog ter aktivno državljanstvo.
7. V evropskem programu znanj in spretnosti¹² je bila napovedana podpora razvoju sklopa temeljnih zelenih spretnosti za trg dela, da bi oblikovali generacijo okoljsko ozaveščenih strokovnjakov in zelenih gospodarskih subjektov ter da bi okoljska in podnebna vprašanja vključili v splošno izobraževanje, visokošolsko izobraževanje, poklicno izobraževanje in usposabljanje ter raziskave. Evropa potrebuje visoko usposobljene strokovnjake, da bi podprla zeleni prehod in postala vodilna v svetu na področju trajnostnih tehnologij.

⁶ UNESCO, *Education for sustainable development: a roadmap (Izobraževanje za trajnostni razvoj: načrt)*, 2020.

⁷ COM(2020) 625 final.

⁸ UL C 428, 13.12.2017, str. 10.

⁹ UL C 66, 26.2.2021, str. 1.

¹⁰ COM(2020) 628 final.

¹¹ Priporočilo Sveta z dne 22. maja 2018 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje (UL C 189, 4.6.2018, str. 1).

¹² COM(2020) 274 final.

8. V priporočilu Sveta o poklicnem izobraževanju in usposabljanju za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost¹³ ter v izjavi iz Osnabrücka je sektor poklicnega izobraževanja in usposabljanja priznan kot ključni sektor za digitalni in zeleni prehod.
9. Evropski podnebni pakt poziva posameznike, skupnosti in organizacije k sodelovanju pri podnebnih ukrepih in gradnji bolj zelene Evrope z zagotavljanjem priložnosti za učenje o podnebnih spremembah, razvoj in uvajanje rešitev ter povezovanje z drugimi, da bi povečali učinek teh rešitev. Cilj izobraževalne koalicije za podnebje je ustvariti skupnost, ki jo vodijo učeči se in učitelji skupaj s svojimi šolami in mrežami ter drugi izobraževalni akterji, omogočiti učenje iz čim širšega nabora ustreznih izkušenj ter premostiti razdrobljenost med izobraževalnimi sektorji, področji in ljudmi.
10. Akcijski načrt za digitalno izobraževanje¹⁴ zagotavlja vizijo za visokokakovostno, vključujoče in dostopno evropsko digitalno izobraževanje in usposabljanje ter poudarja pomembno vlogo digitalnih tehnologij pri omogočanju zelenega prehoda, hkrati pa lajša premik k trajnostnemu ravnanju pri razvoju in uporabi digitalnih proizvodov.
11. Novi evropski Bauhaus prinaša v evropski zeleni dogovor kulturno in ustvarjalno razsežnost, njegov cilj pa je pokazati, kako trajnostne inovacije omogočajo otipljive in pozitivne spremembe v našem vsakdanjem življenju, tudi v šolskih stavbah in drugih učnih okoljih.

¹³ UL C 417, 2.12.2020, str. 1.

¹⁴ COM(2020) 624 final.

12. Unesco si s programom izobraževanja za trajnostni razvoj prizadeva, da bi izobraževanje in usposabljanje dobilo bolj osrednje in vidno mesto pri mednarodnem odzivanju na podnebno krizo ter da bi bili rezultati doseženi pri vseh ciljih trajnostnega razvoja, zlasti cilju 4.7 o izobraževanju za trajnostni razvoj. V skladu z Okvirno konvencijo Združenih narodov o spremembi podnebja in Pariškim sporazumom se bodo pogodbenice v kontekstu trajnostnega razvoja v vseh razsežnostih zavzemale za reševanje vprašanja podnebnih sprememb in pri tem sodelovale, zlasti na področju izobraževanja, usposabljanja, ozaveščanja javnosti, sodelovanja javnosti in javnega dostopa do informacij.
13. Mladi se vse bolj zavedajo problematike trajnostnega razvoja, zlasti okoljskih in podnebnih vprašanj, in si želijo, da bi se lahko angažirali na tem področju. Rezultati raziskave Eurobarometer, objavljeni maja 2022, kažejo, da mladi v EU menijo, da sta „varstvo okolja in boj proti podnebnim spremembam“ ena od ključnih prednostnih nalog, ki bi morala biti v središču evropskega leta mladih (2022). Podatki OECD¹⁵ iz leta 2018 kažejo, da so 15-letniki že dobro ozaveščeni o podnebnih spremembah in okoljski krizi ter o potrebi po reševanju teh problemov. Vendar pa je iz istih podatkov OECD razvidno, da ima veliko manj dijakov težnje, da bi kaj res spremenili. Obseg podnebne in okoljske krize lahko pri učečih se povzroči občutek preobremenjenosti in nemoči, ki se lahko še poslabša z netočnimi informacijami in dezinformacijami.
14. Izjemno pomembno je, da se sistemi izobraževanja in usposabljanja ter ustanove za izobraževanje in usposabljanje odzovejo na vse glasneje izraženo zaskrbljenost mladih zaradi podnebne krize in krize biotske raznovrstnosti ter mlade vključijo v oblikovanje rešitev, povezanih z učenjem za zeleni prehod in trajnostni razvoj, ter v ukrepanje za trajnostno prihodnost. Evropsko leto mladih 2022 ima pomembno vlogo pri nadaljnjem spodbujanju udeleženosti mladih.

¹⁵ OECD (2020), „Are Students Ready to Thrive in an Interconnected World?“ (Ali so dijaki pripravljeni na uspeh v medsebojno povezanem svetu?), PISA 2018, zvezek VI.

15. Pandemija COVID-19 je izpostavila naše tesne vezi z naravo in ponovno usmerila pozornost na sisteme izobraževanja in usposabljanja. Pridobljena so bila spoznanja o novih možnostih za izobraževanje in usposabljanje, vključno s pristopi kombiniranega učenja v različnih okoljih (tudi na spletu), sodelovanjem in avtonomijo učečih se ter povezavami med formalnim izobraževanjem in širšo skupnostjo. Poleg tega je pandemija še poglobila dolgotrajno zaskrbljenost glede fizične, duševne in čustvene dobrobiti otrok, mladih in odraslih.
16. Posamezni centri za predšolsko vzgojo in varstvo, šole, visokošolske ustanove, raziskovalne organizacije, izvajalci poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter lokalne skupnosti postajajo v zvezi s podnebno krizo in krizo biotske raznovrstnosti vse bolj dejavni. Vendar trajnostnost še ni sistemska značilnost izobraževanja in usposabljanja po vsej EU.
17. V številnih državah so učenje za trajnostnost in enako izvedljive koncepte, kot sta izobraževanje za trajnostni razvoj in vzgoja za državljanstvo sveta, vključili v politike, strategije in izobraževalne programe. Vendar izobraževalci potrebujejo dodatno ciljno usmerjeno podporo, strokovno znanje in priložnosti za usposabljanje, da bi načela zelenega prehoda in trajnostnega razvoja vključili v svoje prakse poučevanja in usposabljanja. Pogosto se počutijo premalo usposobljene, da bi se spopadali z ekoanksioznostjo in ekopesimizmom ter učečim se na pozitiven način pomagali pri soočanju s podnebnimi in okoljskimi vprašanji.
18. Pristopi k trajnostnosti na ravni celotne ustanove, ki bi vključevali vsa področja dejavnosti, niso vedno dovolj razširjeni. Taki pristopi lahko vključujejo poučevanje in učenje, upravljanje, raziskave in inovacije ter infrastrukturo, objekte in delovne postopke, v njih pa bi morali sodelovati učeči se, osebe, starši ter lokalne in širše skupnosti.

19. Treba je dodatno preučiti možnosti in priložnosti za dopolnitev in okrepitev drugih programov za izobraževanje in usposabljanje. S poučevanjem in učenjem za zeleni prehod in trajnostni razvoj je mogoče v celoti podpreti politike in programe za zdravje, dobrobit in vključevanje, aktivno državljanstvo in državljanstvo sveta, solidarnost, učenje, osredotočeno na učeče se, raziskave in inovacije ter digitalno preobrazbo, vključno z umetno inteligenco¹⁶.
20. K izvajanju navedenih politik je mogoče prispevati s sistematičnim vseživljenjskim vključevanjem razsežnosti izobraževanja in usposabljanja v druge politike, povezane z zelenim prehodom in trajnostnim razvojem. Hkrati je na ta način mogoče povezati različne družbene in gospodarske sektorje ter učinkovito vključiti trajnostnost v izobraževanje in usposabljanje.
21. To priporočilo v celoti spoštuje načeli subsidiarnosti in sorazmernosti. V njem je prepoznano, da se stopnja avtonomije ustanov za izobraževanje in usposabljanje med državami članicami zelo razlikuje. V nekaterih državah članicah imajo ustanove za izobraževanje in usposabljanje, ustanove za izobraževanje učiteljev, pa tudi učitelji in mentorji visoko stopnjo avtonomije. Priporočilo se bo izvajalo v skladu z nacionalnimi okoliščinami in v sodelovanju z državami članicami.

¹⁶ Mednarodni raziskovalni center za umetno inteligenco (IRCAI) pod okriljem Unesca je prvi svetovni center, ki se v okviru svojih dejavnosti ukvarja z umetno inteligenco, izobraževanjem in trajnostnim razvojem.

DRŽAVAM ČLANICAM PRIPOROČA, naj ob doslednem spoštovanju načel subsidiarnosti in sorazmernosti ter ob priznavanju različnih stopenj avtonomije ustanov za izobraževanje in usposabljanje glede na nacionalne okoliščine

1. pospešijo in okrepijo prizadevanja v podporo sistemom izobraževanja in usposabljanja pri ukrepanju za zeleni prehod in trajnostni razvoj, da bodo imeli učeči se vseh starosti in iz vseh okolij dostop do visokokakovostnega, pravičnega in vključujočega izobraževanja in usposabljanja o trajnostnosti, podnebnih spremembah, varstvu okolja in biotski raznovrstnosti, pri čemer naj ustrezno upoštevajo okoljske, socialne in gospodarske vidike;
2. učenje za zeleni prehod in trajnostni razvoj določijo za eno od prednostnih področij politik in programov izobraževanja in usposabljanja ter tako podprejo ta sektor in mu omogočijo, da prispeva k trajnostni prihodnosti, na kateri temelji celostno razumevanje izobraževanja; izvajajo in nadalje razvijajo celovit in sodelovalni pristop k poučevanju in učenju za zeleni prehod in trajnostni razvoj, ki bo vključeval vse ustrezne strani v sistemu izobraževanja in usposabljanja ter deležnike iz drugih ustreznih sektorjev;
3. zagotovijo vrsto priložnosti za učenje v formalnem, neformalnem in priložnostnem okolju, da se bodo lahko vsi posamezniki pripravili na zeleni prehod in k njemu dejavno prispevali ter sprejeli ukrepe za okolju prijazno, trajnostno, krožno in podnebno nevtralno gospodarstvo ter pravično, vključujočo in miroljubno družbo;
4. razmislijo o naslednjih ukrepih na sistemski ravni:
 - a) uskladitev, v tesnem sodelovanju z ustreznimi deležniki, strategij in načrtov na področju izobraževanja in usposabljanja z zelenim prehodom in trajnostnim razvojem, vključno s tistimi, ki se nanašajo na izobraževalne programe in ocenjevanje ter na začetno izobraževanje in stalni strokovni razvoj izobraževalcev; podpora izvajanju nacionalnih in drugih strategij in politik, tudi o povezanih konceptih, kot je izobraževanje za trajnostni razvoj, z mehanizmi za nadaljnje ukrepanje in spremljanje;

- b) po potrebi vlaganje v zeleno in trajnostno opremo, vire in infrastrukturo (stavbe, zemljišča in tehnologijo) za učenje, druženje in rekreacijo ter nudenje usposabljanja na tem področju, da bi zagotovili zdrava, vključujoča, ustvarjalna in odporna učna okolja;
- c) ozaveščanje o koristih in priložnostih učenja za zeleni prehod in trajnostni razvoj ter podpora ustanovam za formalno in neformalno izobraževanje in usposabljanje, tudi na področju predšolske vzgoje in varstva, da bi vprašanja podnebnih sprememb, varstva okolja, biotske raznovrstnosti in trajnostnosti postala relevantna za vsakdanje življenje učečih se ter da bi spodbujali kulturo trajnostnosti;
- d) razvijanje znanj, spretnosti in odnosov učečih se vseh starosti za bolj trajnostno življenje, spodbujanje trajnostnih vzorcev potrošnje in proizvodnje, sprejemanje bolj zdravega in okolju prijaznejšega načina življenja ter posamično in skupno prispevanje k preoblikovanju naših družb;
- e) podpiranje in krepitev poučevanja in učenja za zeleni prehod in trajnostni razvoj z zagotavljanjem infrastrukture, digitalnih orodij in virov ter podpiranje digitalnih kompetenc izobraževalcev;

- f) smiselno in usklajeno vključevanje vseh učečih se v predlaganje in soustvarjanje pristopov k temu, kaj, kako in kje se učijo o zelenem prehodu in trajnostnem razvoju ter zanju; spodbujanje uravnotežene zastopanosti spolov učečih se iz vseh okolij, tudi tistih z manj priložnostmi; opolnomočenje vseh učečih se za participacijo in aktivno udeležbo pri odločanju na ravni njihovih ustanov ter lokalnih in širših skupnosti;
- g) razvijanje in podpiranje izobraževalnih programov in okvirov, ki učečim se dajejo čas in prostor, da že od zgodnjega otroštva razvijajo trajnostne kompetence¹⁷, v tesnem sodelovanju z ustreznimi deležniki. Z medgeneracijskim učenjem ter lokalnimi primeri, težavami in odzivi lahko izobraževalni programi postanejo za učeče se ustrežnejši, saj se tako dokaže, da so podnebne spremembe, biotska raznovrstnost, varstvo okolja in trajnostnost lokalna vprašanja in razlog za ukrepanje;
- h) podpiranje sodelovanja in mreženja za trajnostnost, varstvo okolja in biotsko raznovrstnost, ki vključujeta, na primer, lokalne organe, organizacije za delo z mladimi in mladinske organizacije, centre za okoljsko izobraževanje in usposabljanje, centre za globalno učenje, gozdove, parke, kmetije, muzeje, knjižnice, nevladne organizacije, raziskovalne in potrošniške organizacije ter podjetja in tako krepi povežave med formalnim, neformalnim in priložnostnim učenjem;
- i) podpiranje širjenja dobrih praks in pedagoških raziskav o poučevanju in učenju za zeleni prehod in trajnostni razvoj na vseh ravneh in v vseh vrstah izobraževanja in usposabljanja;

¹⁷ Koncept „trajnostnih kompetenc“, kot je opisan v evropskem okviru trajnostnih kompetenc GreenComp, zajema znanje, spretnosti in odnose, ki jih potrebujejo učeči se vseh starosti za trajnostno življenje, delo in delovanje (vključno s kritičnim razmišljanjem, sistemskim razmišljanjem, povezavo z naravo). „Zelene spretnosti“ pomeni strokovne spretnosti, ki so za zeleni prehod potrebne v vseh sektorjih in na vseh ravneh trga dela, vključno z ustvarjanjem novih zelenih delovnih mest.

5. nadalje podprejo učeče se tako, da razmislijo o naslednjih ukrepih:
- a) zagotavljanje priložnosti učečim se, že od predšolskega obdobja, za razumevanje in spoštovanje naravnega sveta in njegove biotske raznovrstnosti ter ukvarjanje z njim, spodbujanje radovednosti in čudenja ter učenje posamičnega in skupnega ukrepanja za trajnostnost;
 - b) krepitev, tudi s finančno podporo v skladu z nacionalnimi shemami finančne podpore, visokokakovostnega vseživljenjskega učenja za zeleni prehod in trajnostni razvoj, vključno s praksami, vajeništvom, prostovoljstvom, obšolskimi dejavnostmi, dejavnostmi v okviru dela z mladimi ter drugimi oblikami formalnega, neformalnega in priložnostnega učenja ter povezavami med njimi; spodbujanje in priznavanje pomena s tem povezanih dejavnosti in programov v okviru državlanskega udejstvovanja;
 - c) omogočanje učnih metod in pristopov, ki temeljijo na sodelovanju in izkušnjah, so praktični ter ustrezajo lokalnim okoliščinam in tradicijam, ter podpiranje interdisciplinarnih in medpredmetnih dejavnosti. To vključuje zagotavljanje praktičnih priložnosti učečim se za opazovanje narave in skrb zanjo, manjšo potrošnjo, popravila, ponovno uporabo in recikliranje, s čimer se jim pomaga, da bodo razumeli pomen trajnostnega načina življenja in krožnega gospodarstva;
 - d) zagotavljanje na dejstvih temelječih in dostopnih informacij o podnebni in okoljski krizi in krizi biotske raznovrstnosti ter njihovih vzrokih, kot je bilo dogovorjeno na podlagi Aarhuške konvencije¹⁸;
 - e) razvoj spretnosti za reševanje težav in sodelovanje, spodbujanje kritičnega mišljenja, medijske pismenosti in systemskega razmišljanja ter podpiranje pozitivnega delovanja, vključno s prostovoljstvom, da bi se spoprijeli s strahom in nemočjo, ki bi ju učeči se lahko doživeli v času planetarnih kriz, ter ju zmanjšali;

¹⁸ Konvencija o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah.

6. nadalje podprejo izobraževalce pri spodbujanju učenja za zeleni prehod in trajnostni razvoj s preučitvijo naslednjih ukrepov:
- a) zavedanje, da so vsi izobraževalci, ne glede na njihovo panogo ali izobraževalni sektor, izobraževalci za trajnostnost, ki morajo podpirati svoje učence pri pripravi na zeleni prehod, ter jih usposobiti za ozaveščanje učencev o ciljih trajnostnega razvoja; vključitev izobraževalcev v pripravo izobraževalnih programov in druge reforme izobraževanja, povezane z zelenim prehodom in trajnostnim razvojem, ter v zasnovo ustreznega strokovnega razvoja, pa tudi posvetovanje z njimi in njihovo podpiranje pri teh dejavnostih;
 - b) podpiranje vključevanja zelenega prehoda in trajnostnega razvoja v programe začetnega izobraževanja učiteljev in mentorjev, pa tudi v nadaljevalne programe strokovnega razvoja ter v poklicne standarde in okvire za učitelje, da bi se podprl razvoj kompetenc izobraževalcev na področju trajnostnosti;
 - c) podpiranje mentorskih shem in programov strokovnega razvoja na ravni ustanov; podpora izobraževalcem pri uporabi digitalnih orodij in tehnologij v praksi za izboljšanje poučevanja in učenja za zeleni prehod in trajnostni razvoj;

- d) nadaljnji razvoj in preučevanje priložnosti in spodbud za izobraževalce, da bi sodelovali v programih strokovnega razvoja, povezanih s trajnostnostjo, na primer z njihovim upoštevanjem pri poklicnem napredovanju in razvoju ter ustvarjanjem vlog za izobraževalce, kot je koordinator za trajnostnost;
- e) podpora izobraževalcem, tudi z zagotavljanjem potrebnega časa in prostora, pri sprejemanju pedagoških pristopov, ki izboljšujejo interdisciplinarno poučevanje in učenje o zelenem prehodu in trajnostnem razvoju ter s katerimi se razvijajo socialno-čustveni vidiki učenja, tako da bodo lahko vsi učeči se postali nosilci sprememb ter se naučili posamičnega in skupnega razmišljanja in ukrepanja na lokalni in globalni ravni za bolj trajnosten svet;

- f) po potrebi spodbujanje in omogočanje preobrazbenega in interdisciplinarnega poučevanja in učenja z uporabo tradicionalnih in inovativnih učnih pristopov, vključno s praktičnim učenjem, pristopom STEAM¹⁹, hekatoni, učenjem prek dela in igrifikacijo;
 - g) razvoj in omogočanje dostopa do virov za podporo izobraževalcem, vključno pri ocenjevanju; podpora izobraževalcem pri uporabi tradicionalnih in novih orodij in gradiv za poučevanje za zeleni prehod in trajnostni razvoj v različnih notranjih in zunanjih ter digitalnih in nedigitalnih okoljih; zagotavljanje dostopa do strokovnih središč, vključno s središči za okoljsko izobraževanje in usposabljanje;
 - h) spodbujanje raziskovalne in inovacijske skupnosti k sodelovanju s ponudniki formalnega, neformalnega in priložnostnega izobraževanja in usposabljanja za podporo izobraževalcem na področju zelenega prehoda in trajnostnega razvoja; podpiranje sodelovanja v raziskovalnih projektih in raziskavah, povezanih z izrednimi podnebnimi razmerami, okoljsko krizo in trajnostnostjo;
7. še naprej podpirajo ustanove za formalno in neformalno izobraževanje ter usposabljanje, da po potrebi dejansko vključijo zeleni prehod in trajnostni razvoj v vse svoje dejavnosti in delovne postopke ter v ta namen razmislijo o naslednjih ukrepih:
- a) spodbujanje in omogočanje učinkovitih pristopov na ravni celotne ustanove k trajnostnosti, ki vključujejo poučevanje in učenje, vizijo, načrtovanje in upravljanje, aktivno sodelovanje učečih se in osebja, udeležbo družin, upravljanje stavb in virov, partnerstva z lokalnimi in širšimi skupnostmi ter raziskave in inovacije; podpora vodstvenim delavcem pri obvladovanju organizacijskih sprememb z namenskim strokovnim razvojem in svetovalnim delom glede njihovih vlog;

¹⁹ Pristop STEAM (naravoslovje, tehnologija, inženirstvo, umetnost in matematika) zajema ustvarjalni potencial za povezovanje izobraževanja na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike z umetnostjo, humanistiko in družboslovjem.

- b) podpora ustanovam za izobraževanje in usposabljanje pri oblikovanju, spremljanju in ocenjevanju njihovih strategij trajnostnosti in/ali vključitvi trajnostnosti v obstoječe procese in ukrepe (npr. razvojne načrte šol, izjave o poslanstvu in strategije v visokošolskem izobraževanju); priznanje, da je to dolgoročen proces, ki zahteva majhne merljive korake, ki se stalno spremljajo in vrednotijo, vključno s samoevalvacijo ustanove;
- c) spodbujanje in podpiranje centrov za predšolsko vzgojo in varstvo, šol, visokošolskih ustanov, izvajalcev poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ustanov za učenje odraslih ter drugih ponudnikov izobraževanja, da v skladu s svojo institucionalno avtonomijo sodelujejo pri pobudah za okoljski znak, ki lahko imajo okoljske, izobraževalne in ekonomske koristi; zagotavljanje podpornih struktur za takšne sheme, npr. agencij ali organov, ki podpirajo pristope, mentorstva in mreženja na ravni celotne ustanove, predlog in smernic ter finančne podpore;
- d) osredotočenje dela notranjih in/ali zunanjih pregledov in mehanizmov za zagotavljanje kakovosti organizacij za izobraževanje in usposabljanje na trajnostnost; priznanje učinkovitega delovanja visokošolskih ustanov z ustreznimi sredstvi, na primer tudi z mehanizmi financiranja;
- e) nadaljnje vključevanje zelenega prehoda in trajnostnega razvoja v programe, učne načrte in module za poklicno izobraževanje in usposabljanje ter visokošolsko izobraževanje (v skladu z institucionalno avtonomijo in akademsko svobodo) v različnih panogah, vključno s poslovnimi študiji, družbenimi vedami, pedagoškimi vedami, humanistiko, umetnostjo, arhitekturo in inženirstvom ter načrtovanjem in upravljanjem rabe zemljišč; uporaba virov in gradiv, ki so jih razvile okoljske in izobraževalne nevladne organizacije ter drugi ustrezni organi;

- f) podpora visokošolskim ustanovam, ustanovam za poklicno izobraževanje in usposabljanje ter ustanovam za učenje odraslih pri razvoju majhnih in prilagojenih učnih tečajev o zelenem prehodu in trajnostnem razvoju, na katerih se lahko med drugim pridobijo mikrodokazila, da bi poglobili, razširili in posodobili strokovne kompetence;
 - g) podpora partnerstvom v vseh panogah in z vsemi akterji, vključno s podjetji, kmetijami, zavodi s področja umetnosti, kulturne dediščine, športa in mladine, raziskovalnimi inštituti, organizacijami civilne družbe, industrijo izobraževalnih virov (vključno s tehnologijo, založništvom in drugo opremo za izvedbo izobraževalnega programa) in raziskavami v izobraževanju; podpiranje razvoja obšolskih, poletnih in drugih programov ob zagotavljanju podpore za prakse, na primer v laboratorijih, podjetjih, raziskovalnih institucijah in nevladnih organizacijah;
 - h) podpiranje programov, ki spodbujajo trajnostne inovacije in podjetništvo; krepitev visokošolskih ustanov ter ustanov poklicnega izobraževanja in usposabljanja, da se vzpostavijo ali okrepijo vozlišča trajnostnosti, ki bodo okrepila inovacije in podjetništvo za zeleni prehod in trajnostni razvoj, krožno gospodarstvo in biotsko raznovrstnost;
8. po potrebi mobilizirajo nacionalna sredstva in sredstva EU za naložbe v infrastrukturo, usposabljanje, orodja in vire za povečanje odpornosti in pripravljenosti formalnega in neformalnega izobraževanja in usposabljanja za zeleni prehod, zlasti sredstva programa Erasmus+, mehanizma za okrevanje in odpornost, evropske solidarnostne enote, Evropskega socialnega sklada plus, Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji, Evropskega sklada za regionalni razvoj, Instrumenta za tehnično podporo, programa za digitalno Evropo ter programov Obzorje Evropa in InvestEU;
9. vlagajo v spremljanje, raziskave in ocenjevanje izzivov politike in vpliva teh pobud, da bi se oprle na pridobljene izkušnje in prispevale k oblikovanju politik. Del tega je lahko doseganje obstoječih kazalnikov in ciljev, tudi na mednarodni ravni.

POZIVA KOMISIJO, NAJ OB USTREZNEM UPOŠTEVANJU SUBSIDIARNOSTI IN NACIONALNIH OKOLIŠČIN:

10. spodbuja sodelovanje in vzajemno učenje med državami članicami in deležniki na področju učenja za zeleni prehod in trajnostni razvoj s:
- a) strateškim okvirom za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju pri uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora in širše (2021–2030)²⁰, v katerem je izobraževanje in usposabljanje za zeleni prehod ključno prednostno področje;
 - b) razširjanjem in spodbujanjem izkoriščanja možnosti za promocijo, podpiranje in omogočanje formalnega in neformalnega izobraževanja in usposabljanja za zeleni prehod in trajnostni razvoj v okviru programov financiranja EU, kot so Erasmus+, evropska solidarnostna enota, LIFE, Evropski socialni sklad plus, Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji, Obzorje Evropa, vključno z ukrepi Marie Skłodowske-Curie, program za izobraževanje in ozaveščanje državljanov o razvoju ter Instrument za tehnično podporo;

²⁰ Resolucija Sveta o strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju pri uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora in širše (2021–2030) (UL C 66, 26.2.2021, str. 1).

- c) izmenjavo dobrih praks, pridobljenih pri izmenjavah osebja, projektih in mrežah Erasmus+, tudi v okviru zavezništev Evropske univerze, spletne skupnosti eTwinning, učiteljskih akademij Erasmus+, pa tudi centrov poklicne odličnosti, ukrepov Marie Skłodowske-Curie in Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo;
- d) določitvijo, evidentiranjem in izmenjavo dobrih praks, tudi prek obstoječih spletnih platform²¹, ter podpiranjem mreženja nacionalnih in drugih organizacij, ki se ukvarjajo z izobraževanjem ter zelenim prehodom in trajnostnim razvojem v formalnem in neformalnem izobraževanju in usposabljanju;
- e) vključevanjem mladih v izvajanje Priporočila, zlasti v okviru evropskega leta mladih 2022 in mladinskega dialoga EU, da se zagotovi popolno upoštevanje mnenj, stališč in potreb mladih in mladinskih organizacij;
- f) ustvarjanjem sinergij z izobraževalno koalicijo za podnebje in novim evropskim Bauhausom;

²¹ To bi lahko vključevalo izobraževalno koalicijo za podnebje, prihajajočo evropsko platformo za šolsko izobraževanje, kotiček za učenje, platformo Znanost je čudovita!, evropski mladinski portal, elektronsko platformo za izobraževanje odraslih v Evropi (EPALE), skupnost za znanstveno izobraževanje v Evropi SCIENTIX, evropsko koalicijo za vajeništva ter pakt za znanja in spretnosti.

11. v sodelovanju z državami članicami razvija, izmenjuje in daje na razpolago za prostovoljno uporabo virov, gradiva in raziskave o učenju za zeleni prehod in trajnostni razvoj, vključno z novim evropskim kompetenčnim okvirom na področju trajnostnosti GreenComp;
12. podpira izobraževalce pri poučevanju za zeleni prehod in trajnostni razvoj z:
 - a) zagotavljanjem virov in podpornega gradiva za prostovoljno uporabo na evropski platformi za šolsko izobraževanje, EPALe in evropskem mladinskem portalu;
 - b) priznavanjem izjemnih prizadevanj pri poučevanju in učenju za zeleni prehod in trajnostni razvoj prek sistemov EU za podeljevanje nagrad, vključno z evropsko nagrado za inovativno poučevanje, nagrado eTwinning in evropskimi nagradami za poklicne spretnosti;
13. spremlja razvoj zelenih spretnosti ali odnosov do okoljske trajnostnosti med visokošolskimi diplomanti in diplomanti poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter raziskovalci na začetku poklicne poti, vendar naj to ne povzroči novih poročevalskih obveznosti ali dodatnega bremena za države članice, temveč naj se uporabijo obstoječe evropske raziskave javnega mnenja, kot je evropska pobuda za spremljanje diplomantov, in vanje, na primer, vključijo vprašanja o takšnih odnosih;
14. spremlja napredek na področju izobraževanja za zeleni prehod in trajnostni razvoj v okviru obstoječih poročil o evropskem izobraževalnem prostoru in evropskem zelenem dogovoru, ne da bi pri tem ustvarila nove poročevalne obveznosti ali dodatno breme za države članice. To vključuje podpiranje razvoja mogočih kazalnikov ali ciljev na ravni EU glede trajnostnosti, kot so določeni v Resoluciji Sveta o strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju pri uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora in širše (2021–2030);

15. okrepi sodelovanje z obstoječimi mednarodnimi organizacijami, zlasti Unescom in drugimi organi ZN, tudi UN/ECE, da bi spodbudila pristop k izobraževanju in usposabljanju za zeleni prehod in trajnostni razvoj z oblikovalci politik, strokovnimi delavci in deležniki v državah članicah in med njimi, ki zajema enakost, vključevanje in pravičnost, v skladu z evropskim zelenim dogovorom in cilji trajnostnega razvoja ter načrtom Unesca za izobraževanja za trajnostni razvoj do leta 2030;
16. še naprej krepi zeleno razsežnost programov Erasmus+ in evropske solidarnostne enote, v obeh primerih z zeleno mobilnostjo, spletnim sodelovanjem, zelenimi praksami pri projektih in močnim poudarkom na zelenem prehodu in trajnostnem razvoju pri sodelovanju med različnimi deležniki na področju izobraževanja, usposabljanja in mladine.

V Luxembourg,

Za Svet
predsednik/predsednica
